

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2020**

ΘΕΜΑ Α1. Πεδινόι: Πολιτική παράταξη με μεγαλύτερη απήχηση που συγκροτήθηκε μέσα στην εθνοσυνέλευση του 1862-1864. Είχαν ως ηγέτη τον Δημήτριο Βούλγαρη, ο οποίος υπονόμει τους κοινοβουλευτικούς θεσμούς. Με παρεμβάσεις στο στρατό επιχείρησε τη δημιουργία σώματος «πραιτωριανών» για να εξασφαλίσει την παραμονή του στην εξουσία. Εμπόδιο στις επιδιώξεις του στάθηκαν πολιτικές ομάδες και θεσμοί. Ο Βούλγαρης έβρισκε οπαδούς ανάμεσα σ' εκείνους που είχαν διοριστεί παράνομα στο στρατό ή στο δημόσιο, και φοβούνταν μη χάσουν τη θέση τους σε περίπτωση επικράτησης συνθηκών κοινοβουλευτικής νομιμότητας, σε άνεργους πτυχιούχους και στους μικροκαλλιεργητές.

Ομάδα Ιαπώνων: πολιτικό μόρφωμα υπό τον Δημήτριο Γούναρη που ιδρύθηκε το 1906 και επίκεντρο της κριτικής του ήταν η αδυναμία του πολιτικού συστήματος να προσαρμοστεί στις εξελίξεις της κοινωνίας. Η ομάδα δεν μπόρεσε να επιβιώσει και διαλύθηκε το 1908.

Λαϊκό Κόμμα: Ιδρύεται στα μέσα του 1910 από τους Κοινωνιολόγους, με αρχηγό τον Αλέξανδρο Παπαναστασίου. Βασικές προγραμματικές του δηλώσεις ήταν η αναμόρφωση του πολιτικού συστήματος και η επιβολή αρχών κοινωνικής δικαιοσύνης. Στις δεύτερες εκλογές του 1910 εξελέγησαν 7 υποψήφιοι του κόμματος, οι οποίοι παρείχαν κριτική υποστήριξη στους Φιλελεύθερους.

ΘΕΜΑ Α2.

- α. Σωστό
- β. Λάθος
- γ. Λάθος
- δ. Σωστό
- ε. Λάθος

ΘΕΜΑ Β1

Σχολικό εγχειρίδιο σελ.26-27: "Το πιστωτικό σύστημα της χώρας... ειδικών κοινωνικών ομάδων".

ΘΕΜΑ Β2

Σχολικό εγχειρίδιο σελ.104-105: "Στην πολιτική πρακτική... των αξιωματικών από την αντίπαλη παράταξη".

ΘΕΜΑ Γ1

α) Από το σχολικό βιβλίο θα αξιοποιηθούν οι πληροφορίες από τη σελ. 53: " Το 1927, με αφορμή... που ξεκίνησε από τη Νέα Υόρκη το 1929»

«Το 1927, με αφορμή... άρχισε τη λειτουργία της ένα χρόνο αργότερα.» **Κείμενο Α:** Επιβεβαιώνεται ότι η λειτουργία της άρχισε στις 14 Μαΐου 1928 («Στις 14 ... της χώρας»).

«Πολύ γρήγορα πέτυχε... του εθνικού νομίσματος σε χρυσό.»

Κείμενο Α: Επαληθεύεται ότι πλέον στην Ελλάδα εφαρμόζεται ο κανόνας χρυσού συναλλάγματος. Μπορούσε, δηλαδή, ο έχων δραχμές να τις μετατρέψει με κάποιους περιορισμούς, σε λίρες. Επισημαίνεται, ακόμα, ότι λόγω της ισχύς αυτού του συστήματος η κυκλοφορία του νομίσματος εξαρτιόταν από τις μεταπτώσεις των εξωτερικών συναλλαγών της χώρας («και συνάμα ... της χώρας»).

«Η επιτυχία αυτή οδήγησε ... (1928-1932)»

β) Από το σχολικό βιβλίο θα αξιοποιηθούν οι πληροφορίες από τη σελ. 53: «Η περίοδος αυτή Το 1929» και σελ. 54: «Οι προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης... θετικά στοιχεία».

«Η περίοδος αυτή Το 1929»

«Οι προσπάθειες της ελληνικής κυβέρνησης... την αναστολή εξυπηρέτησης των εξωτερικών δανείων.»

Κείμενο Β: Αναφέρεται ότι από το Φθινόπωρο του 1931 ως την Άνοιξη του 1932 και η ελληνική κυβέρνηση και η Τράπεζα της Ελλάδος, προσπαθούσαν να αποτρέψουν την αναγκαστική κατάργηση του κανόνα του χρυσού συναλλάγματος και την κατ' επέκταση υποτίμηση της δραχμής, γιατί αυτό θα εμπόδιζε την εξυπηρέτηση του εξωτερικού δημόσιου χρέους («Από τα τέλη ... δημόσιου χρέους»). Διευκρινίζεται, επίσης, ότι πρακτικά η εγκατάλειψη της ελεύθερης μετατρεψιμότητας της δραχμής, εφαρμόστηκε από τα τέλη Σεπτεμβρίου και είχε ως πρώτο θύμα τον Διομήδη, διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Αυτός αντικαταστάθηκε, γιατί θεωρήθηκε ότι ενόησε τους βιομηχάνους, καθώς τους έδωσε τη δυνατότητα να εξάγουν κεφάλαια τις παραμονές των συναλλαγματικών περιορισμών («Στην πράξη ... περιορισμών»). Τέλος, τονίζεται, ότι παρ' όλα αυτά η κυβέρνηση καθυστέρησε να προβεί στην επίσημη άρση της μετατρεψιμότητας. Αυτό οφειλόταν στις θεμελιωμένες οικονομικές θέσεις που κυριαρχούσαν στην Ελλάδα εκείνη την εποχή («Η κυβέρνηση ... στην Ελλάδα»).

Έτσι εγκαινιάστηκε... ελεύθερες οικονομικές συμφωνίες.

Στο εξωτερικό εμπόριο... θετικά στοιχεία.

ΘΕΜΑ Δ1.

α. Σχολικό εγχειρίδιο σ. 66: «Σε αντίθεση ... συναίσθημα των Ελλήνων», σ. 66-68: «Όλοι αυτοί απαιτούσαν ... έντονη αντιπολίτευση»

ΒΙΒΛΙΟ

«Σε αντίθεση ... σταθερές πολιτικές θέσεις»

«Η ομοιότητα με τα δύο ... χριστιανικό δόγμα»

«Χαρακτηριστικό του ρωσικού ... τις επιλογές του»

«Το θεμέλιο ... συναίσθημα των Ελλήνων»

«Οι οπαδοί του ρωσικού κόμματος απαιτούσαν ... κυρίαρχη θέση»

ΠΑΡΑΘΕΜΑΤΑ

Κείμενο Α: Επισημαίνεται ότι μόνο στο ζήτημα της σχέσης Εκκλησίας και κράτους το ρωσικό κόμμα είχε σταθερές θέσεις. Αντίθετα σε άλλα ζητήματα η πολιτική του ήταν συγκεχυμένη και ασυνεπής («Σε άλλα ζητήματα ... ασυνεπής»).

Κείμενο Β: Επιβεβαιώνεται ότι το ρωσικό κόμμα θεωρούσε τη Ρωσία προστάτιδα των ορθοδόξων και σύμμαχο της Ελλάδας στην προσπάθεια απελευθέρωσης των αλύτρωτων περιοχών χωρίς να επιδιώκει κάποιο κέρδος από αυτό («Το ρωσικόν ... εθνικών δικαίων»). Οι εκπρόσωποί του πίστευαν ότι είναι η Δύναμη που θα διώξει τους Τούρκους από τα Βαλκάνια και την Ανατολή («Οι ρωσόφρονες ... Ανατολήν»)

Κείμενο Γ: Τονίζεται, επίσης, ότι οι Έλληνες ανέμεναν από τη Ρωσία την απελευθέρωσή τους από τους Τούρκους, καθώς στο παρελθόν είχαν συμμετάσχει στην εκστρατεία του ρωσικού στόλου στο Αιγαίο εναντίον των Τούρκων που οδήγησε στην υπογραφή της συνθήκης του Κιουτσούκ Καϊναρτζί, η οποία ευνόησε τους Έλληνες («Από καιρό ... ρωσοτουρκικού πολέμου»). Συγκεκριμένα έθεσε την ελληνική Εκκλησία υπό την προστασία της Ρωσίας και έδωσε ώθηση στην ανάπτυξη των εμπορικών δραστηριοτήτων των Ελλήνων στη Μαύρη Θάλασσα, την ανάδειξη των Σπετσών σε κυρίαρχο εμπορικό κέντρο της Μεσογείου και τη διαμόρφωση μιας σημαντικής ελληνικής παροικίας στην Οδησό. Όλα αυτά οδήγησαν στην ενίσχυση του ρωσικού κόμματος («Η ειρήνη ... της Οδησσού»)

Κείμενο Β: Επιβεβαιώνονται οι συντηρητικές θέσεις του κόμματος («Το ρωσικόν κόμμα ... συντηρητικός αρχάς»)

Κείμενο Α:

Εξακριβώνεται ότι το ρωσικό κόμμα επιδίωκε τη συμφιλίωση της ελληνικής Εκκλησίας με το Οικουμενικό Πατριαρχείο και διεκδικούσε ενίσχυση της θέσης της Εκκλησίας μέσα στο κράτος και διαμόρφωση ορθόδοξης μοναρχίας («Υπήρξε εν τούτοις ... ήταν μετρημένες.»)

Κείμενο Β: Παρατίθεται η άποψη της «φιλωρωσικής» εφημερίδας «Αιών», σύμφωνα με την οποία το ρωσικό κόμμα παρουσιάζεται ως το μέγα εθνικό κόμμα, που προασπίζεται την Ορθοδοξία και προσβλέπει στην Ρωσία για την προστασία της πίστης και την επέκταση και ανάπτυξη της Ελλάδας («Η εφημερίς ... εν τω μέλλοντι»)

Κείμενο Β: Σύμφωνα με τον Κολοκοτρώνη, που υπήρξε

«Πίστευαν ότι ... να κυβερνήσουν» αρχηγός του ρωσικού κόμματος, ο ελληνικός λαός είναι ανώριμος πολιτικά για να αναλάβει την εξουσία («Εθεώρει ... ελληνικόν λαόν»)

«Ήταν κατά κύριο λόγο ... ψήφιση συνταγμάτων» **Κείμενο Α:** Επαληθεύεται ότι το ρωσικό κόμμα είχε απολυταρχικές θέσεις, αλλά σε κάποιες περιπτώσεις υποστήριξε και την ψήφιση συντάγματος. Άλλαξε την τακτική του ανάλογα με την στάση που κρατούσε απέναντί του ο βασιλιάς («Μέσα στην ενδεκάχρονη ... ο βασιλιάς»)

Κείμενο Β: Παρατίθεται η γνώμη του Κολοκοτρώνη ενάντια στη θέσπιση συντάγματος («Ο Θεόδωρος ... παροχής συντάγματος»).

«Το ιδιαίτερο πρόβλημα ... Οικουμενικό Πατριαρχείο» **Κείμενο Δ:** Εξακριβώνεται ότι οι οπαδοί του κόμματος ως βαθιά θρησκευόμενοι θεωρούσαν ότι η Ορθοδοξία κινδύνευε από τα μέτρα των οθωνικών κυβερνήσεων, όπως αυτό για την διάλυση των μοναστηριών («Βαθιά θρησκευόμενες ... της Ορθοδοξίας»).

«Θεωρούσαν ότι ... έντονη αντιπολίτευση»

ΘΕΜΑ Δ1.

β. Σχολικό εγχειρίδιο σ. 66: «Με το κόμμα αυτό ... απολύθηκαν»

ΒΙΒΛΙΟ

ΠΑΡΑΘΕΜΑΤΑ

«Με το κόμμα αυτό ... απολύθηκαν»

Κείμενο Δ:

Επιβεβαιώνεται η συμπαράταξη του κατώτερου κλήρου και των λαϊκών τάξεων με το ρωσικό κόμμα, επειδή θεωρούσαν πως η ορθόδοξη εκκλησία βρίσκεται σε κίνδυνο («από τον κατώτερο κλήρο ... κληρικοί») και τονίζεται η διεύρυνση της λαϊκής του βάσης («Παρά το γεγονός ... διευρυνόταν»)

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ

